

PLAYLIST. A l'audició escoltarem fragments de les següents obres:

F. Liszt 'Au Lac de Wallenstadt' (Anys de Pelegrinatge)

R. Wagner Els mestres cantaires de Nürnberg (obertura)

J. Sibelius 'Valse triste' (de la música incidental 'Kuolema')

Armas Järnefelt Cançó de bressol

C.M. von Weber / G. Mahler Els tres Pintos (obertura)

A. Dvůřak Polca (de les 'Danses esclaves')

Josef Suk 'Pohádka' (Contes), 2on moviment

Ernő Dohnányi. Sextet en do Major op.37.

Alma Mahler. Fünf Lieder (Cinc cançons).

G. Verdi 'La forza del destino' (obertura)

G.P. Telemann Tafelmusik (Furioso, darrer moviment)

G.P. Telemann Suite 'Don Quixote'

J.S.Bach Fantasia cromàtica i fuga en re menor

A. Dvorak Cançó de la Lluna de 'Rusalka'

PROPERA AUDICIÓ:

Fills únics. 'Mares' i 'pares' adoptius.

(Diumenge 21 d'abril a les 12:00 hores)

Llibre(s) de família

Famílies polítiques il·lustres. Cunyadismes

(Cicle d'audicions comentades per Joan Estrany, crític i divulgador musical)

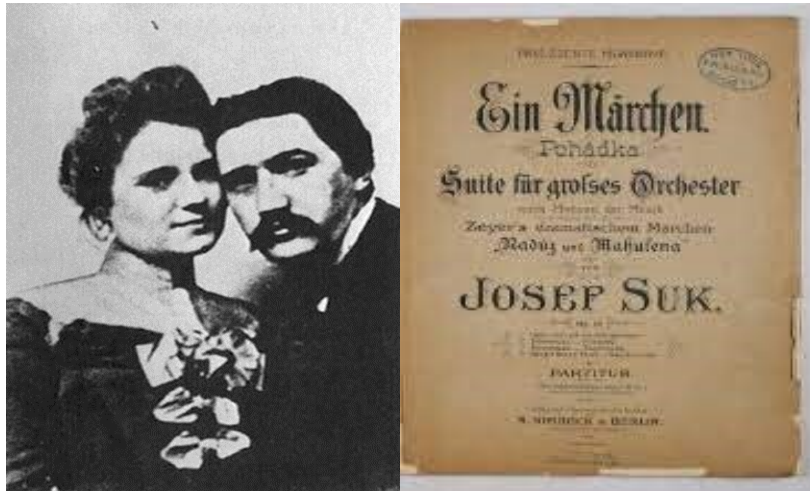

Més enllà de les disonàncies

AUDICIÓ III

Diumenge, 17 de març a les 12'00 h. Entrada gratuïta

Avinenteses sonores per via conjugal

De cunyats, gendres i sogres

Les grans nissagues neixen de la familiaritat... política. Sovint els gran talents s'apleguen entre ells, també per via marital, i aleshores l'enriquiment genètic o interpersonal dicta el seu veredict. Tots sabem dels riscs inherents a la consanguinitat i, tanmateix, la paraula *cunyat*, tan desprestigiada i caricaturitzada en els darrers anys (nota bene: tenir cunyat/da implica també per defecte, ser-ho, axioma que sovint oblidam) té una etimologia ben capritxosa. Així doncs, si feim cas a l'arqueologia lèxica *cunyat* ve del llatí 'cognatus', que no vol dir altra cosa que consanguini, 'nascut' (*natus*) + 'amb' (*co-*). Dit d'una altra manera, els primers cunyats de la història eren parents bons, de la mateixa sang, i no uns repudiats a la categoria de familiars menors, objecte d'acudits i contadors dels mateixos.

Ja més seriosament, és cert que la història de la música va ben servida de cunyats, gendres i sogres avinguts musicalment parlant. Un exemple prou conegut és el de Richard Wagner i Franz Liszt. Sogre i gendre, ells dos solets, van decantar en bona manera l'esdevenidor de la música europea vuitcentista, fent de la *Kunstreligion* i el *Gesamtkunstwerk*, l'estadi previ a la revolució tonal del segle XX. Liszt casà la seva filla Cosima (no descartam del tot que ella hi tingués també qualche interès) primer amb Hans von Bülow, alumne predilecte i un dels més grans directors d'orquestra del segle XIX. Ara bé, 'el gendre' amb majúscules encara es torbaria uns anys a arribar. Richard Wagner, bon amic també de von Bülow, *pentinà* la muller a aquest darrer i es convertí al poc en parent directe del pianista més venerat de la segona meitat del segle XIX, en el seu deixeble, en el seu gendre. Fill espiritual i polític, tot a la vegada. Liszt, com segurament s'ensumava, esdevingué el sogre d'un dels músics més revolucionaris de la història moderna.

Per molt frívol que ens pugui semblar, el paper cuixé també podria haver dit la seva en aquest relat que anomenam 'música del romanticisme'. Quanta polseguera rosa no hauria aixecat el misteriós triangle Robert Schumann-Clara -Brahms o les quimeres amoroses d'Alma Mahler entre els *paparazzi* vienesos de finals del XIX.

Antonín Dvořák també va tenir una descendència política ben notable, la seva filla Otýlie es casà amb el seu pupil Josef Suk, qui esdevindria un dels grans compositors txecs del tombant del segle XIX al XX. Fins al punt que, per a molts, Suk i Dvořák, gendre i sogre, representen dos llinatges indiscutibles de la música txeca de tots els temps.

Diferent és el cas de Jean Sibelius. Aquí podríem dir que fou a l'inrevés: fou el compositor finès qui, per via marital, va ingressar dins una de les famílies més il·lustres de la *intel·liguència* fina, quan aquesta encara restava sota el jou rus. La parella de Sibelius, Aino Järnefelt, venia de bona casa. Quan ambdós es casaren, el juny de 1892 a la petita localitat de Maxmo, el músic de Hämeenlinna s'emparentà alhora amb una de les famílies nombroses més notables d'Escandinàvia. Aino era la setena de nou germans i el marit es convertí de retruc en cunyat de

Arvid Järnefelt (escriptor i dramaturg), Eero Järnefelt (pintor realista) i sobretot de Armas Järnefelt (compositor i director d'orquestra). Pertànyer a una família tan insigne condicionà ben segur el desenvolupament de Johann Julius Christian (el vertader nom de Jean Sibelius) i no debades ell va posar música al drama *Kuolema* del seu cunyat Arvid. Música incidental, aquesta darrera, que amaga al seu interior una de les més preuades perles del repertori simfònic: *Valse triste*. La *Quarta Simfonia* de Sibelius està dedicada al cunyat pintor, Eero. I de la bona sintonia amb el cunyat músic en són mostra, volem pensar, alguns enregistraments que Armas feu del seu opus, entre d'altres del cèlebre *Concert per a violí* (vegeu la imatge central). Sigui com sigui, avui dia, 130 anys després de les noces de Maxmo, el nom de Sibelius gaudeix d'una fama mundial, que supera amb escreix la de

tots els membres del clan Järnefelt plegats. Aquell cunyat acabaria fent història. I si avui parlem dels Järnefelt és, en part, gràcies a la seva condició de cunyats de Johann Julius Christian Sibelius.